



Andrej Marinc na obisku pri nas

V ponedeljek, 12. februarja je obiskal naše podjetje predsednik republiškega izvršnega sveta inž. Andrej Marinc s sodelavci.

Goste so sprejeli in pozdravili: direktor podjetja Janez Beravs, direktor TOZD TAP Viljem Zener, direktor TOZD TTI dr. Lev Premru, sekretar ZK Sava Bojan Gogala, predsednik sindikata tov. Stefan Marcijan in direktor tehnične službe Bruno Skumavc.

Med ogledom sta Viljem Zener in Lev Premru posamično seznanila inž. Marince z organizacijo dela, uspehi in težavami TOZD. Inž. Skumavc pa je gosta seznanil z izgradnjo tovarne in našimi nadaljnjimi načrti.

Po končanem obisku pa je inž. Marinc v dvorani občinske skupščine Kranj odgovarjal na vprašanja političnemu aktivu Gorenjske o gospodarski in politični stabilizaciji.

8. MAREC

Pozdrav Tebi sodelavka v proizvodnji, ki ves delavnik hitiš in pozdrav Tebi sodelavka v strokovni službi, ki dan za dnem enakopravno in enakovredno s sodelavci opravljaš svoje delo.

Svoje misli posvetimo ženam po vsem svetu, posebno pa še vsem vam, ki ste nam blizu, ki ste med nami.

In ve žene ste v svojem bistvu bolj trdne, odločne in samozavestne od nas. Kakšna sila vas spodbuja k tej zagnanosti in čvrstosti?

Ob vašem prazniku vsakič tudi pregledamo, kaj je bilo narejenega za razbremenitev delovne žene. In kaj smo naredili?

- Precej manj žena dela ponoči;
- Medtem ko je bilo lani mnogim še velik problem otroško varstvo, je zdaj tega veliko manj.

Ko vsega le nismo mogli narediti pri reševanju mnogoštevilnih vprašanj, zaželimo jim vsaj skupno:

tovarišice, vse najboljše za vaš praznik!

5. srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor« v Kragujevcu

Več tisoč delegatov delovnih organizacij iz vse republike se je 15. februarja 1973 zbralo v Kragujevcu.

Na tem zborovanju samoupravljalcev je govoril tudi Edvard Kardelj, eden prvih pobudnikov uvajanja samoupravljanja v delovne organizacije. Iz zelo obširnega Kardeljevega govora povzemamo le najpomembnejše misli, ker sodimo, da bodo prav gotovo zanimive tudi za nas.

Raste nov tip demokracije

Naša pot samoupravljanja je dolga več kot dve desetletji. Z njo pa smo utemeljili nove smeri družbenega, gospodarskega, demokratičnega in humanističnega razvoja socialistične družbe. Le-ta združuje delovnega človeka s proizvodnimi sredstvi in sadovi njegovega dela. Tak družbeno ekonomski položaj delavca omogoča, da so njegovi interesi gonilna moč družbenega napredka, da bodo odnosi naprednejši in boljši od parlamentarne demokracije.

Koliko smo v tem uspeli

S trdnim prepričanjem lahko rečem, da smo v bistvu uspeli. Samoupravljanje kot sistem se je ubranilo in ohranilo ter tako vcepilo v življenje in zavest delovnih ljudi, da ga niti najbolj zagriženi nasprotniki ne morejo več negirati. Primerjalni podatki kažejo, da se je samoupravljanje pokazalo tudi kot gospodarsko učinkovito. Naša dežela se je v preteklih dvajsetih letih razvijala hitreje, ne le od dežele v razvoju, ampak tudi od evropskih socialističnih in kapitalističnih držav. Delavski razred kot organizirana sila in samoupravni družbeni odnosi omogočajo, da potekajo dolgoročni družbeno zgodovinski procesi od prehoda iz razredne v nerazredno družbo in le delavski razred lahko uresniči to nalogo. Pri tem je treba poudariti, da bo ta delavski

razred lahko uresničil to nalogo. Pri tem je treba poudariti, da bo ta delavski razred svojo nalogo zmogel le kot organizirana sila v združenem delu, v samoupravnem uveljavljanju svojih socialnih, kulturnih in drugih interesov in kot organizirana idejna politična sila v nepretrganem prodiranju h gospodarskim interesom. Samoupravljanje mora izražati vso manifestacijo bistva delavskega razreda, zato ne more biti le orodje nekaterih, še manj pa vladavina množic, kot si nekateri to zamišljajo. V obdobju uvajanja ustav-

določiti. V preteklosti smo doživljali tudi izkrivljeno razlago samoupravljanja pod geslom: »več svobode samoupravljalcem«, v resnici pa je šlo za tehnokratske, monopolistične pritiske na delavce in družbo. Delovni ljudje morajo dobiti v obrambo pred takimi pojavi oporo v državi in svoji revolucionarni avantgardi. Teze za novo ustavo predvidevajo tudi demokratični sodni organ za reševanje samoupravnih sporov.

Takšne in podobne institucije — tudi delavska kontrola — bodo pripomogle, da bo razvoj samo-

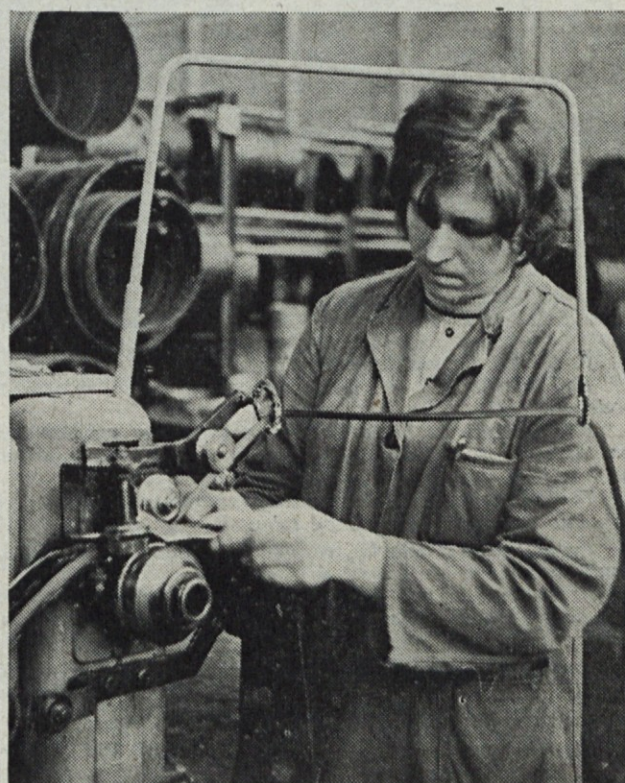


Naša pot samoupravljanja je dolga že več kot dve desetletji in upravičeno velja za nov tip demokracije v svetu.

nih dopolnil je vsekakor čas, da naredimo nov korak na poti k uresničitvi gospodarskih, socialnih in demokratičnih odnosov med ljudmi v združenem delu. V tem naj bodo kot organizirana sila še samostojnejši in še bolj odgovorni pri upravljanju z družbenimi sredstvi in tako bo delavec postal kvalificiran dejanski nosilec in globalo samoupravnega družbenega razvoja. Samoupravni položaj delavca in njegovih temeljnih organizacij združenega dela je za uresničenje teh misli treba natančneje

upravnih odnosov in interesi združenega dela potekale v enotni smeri in ne bodo odvisne od trenutnega razpoloženja in razmerja v delovni organizaciji.

Storiti moramo nov korak v nadaljnjem razčiščevanju in izpopolnjevanju odnosov na področju samoupravnega zadovoljevanja socialnih, izobraževalnih, raziskovalnih, kulturnih in drugih interesov delovnih ljudi. Pri tem bo posebej zastavljeno vprašanje uspešnega nadzora in vpliva delovnih ljudi (Nadaljevanje na 3. strani)



Naš razgovor:

Edo Modic

referent za rekreacijo, absolvent visoke šole za telesno kulturo

Radi bi, da bi nam povedal, s kakšnim namenom so vas sprejeli v službo in kako si zamišljate svoje delo?

Osnovna misel je bila, zaposliti na tem področju strokovnega delavca, ki bi koordiniral, organiziral, informiral, svetoval, programiral, raziskoval in planiral celotno rekreacijsko in športno dejavnost, ki jo je preje vodilo nekaj entuziastov — ljubiteljev te ali one panoge športa poleg svojega rednega dela, vendar brez tesnejše medsebojne povezave.

Kaj je rekreacija?

Rekreacija je tista dejavnost, ki fizično, psihično in biosocialno sprošča in obnavlja organizem po naporih, ki jih prinaša današnji hiter tempo življenja in dela.

Rekreacijo delavcev delimo na tri dela: pred delom, med delom in po delu. Vse so enako pomembne.

Pred delom

Za uspešno začeti dan bi morali organizem pripraviti z jutranjo gimnastiko, s tem poživimo krvni obtok in se popolnoma prebudimo iz spanja ter aktiviramo celotni živčni sistem. To je nekakšno ogrevanje pred delom.

Med delom

Veliko skrb pa naj bi posvečali rekreaciji med delom v glavnem odmoru. Ob tovarni bi zgradili igrišča za odbojko, košarko, vesele kegljišče, biljard in objekte za druge aktivnosti. Stroški niti ne bi bili tako veliki. Pot do uresničitve zamisli pa ni tako preprosta zaradi miselnosti delavcev in nepriljubljenosti vodij, da sodelujejo pri tem programu. V Savi smo praktično šele na začetku poti, kljub temu, da imamo v Kranju idealne pogoje za izpeljavo teh načrtov. Precej dlje so v tem programu prišli v Ravnah na Koroškem in v Velenju. Daleč pred vsemi pa skrbijo za rekreacijo delavcev Japonci in Rusi, pri nas pa v sosednjih republikah Hrvatski in Srbiji. To pa je povezano z miselnostjo ljudi in samo disciplino, ki je v njih ukoreninjena. Redni odmor uporabljajo ne le za prehrano, ampak tudi za obvezno rekreacijo, saj imajo celo obvezno

gimnastiko, ki spada med opravljanje delovnih dolžnosti. V zahodno evropskih državah, npr. v Nemčiji, Angliji itd. ter v Ameriki pa lahko izkoristijo za rekreacijo opoldanski odmor na tovarniških rekreacijskih prostorih.

Kaj in koliko moramo to speljati v Savi?

Z malo razumevanja bi se tudi pri nas dalo dosti narediti. Prvi ukrep na poti k intenzivni rekreaciji bi bila uvedba mikropavz (aktivni odmor 5–7 min). Namen teh pavz je prostitev živčnega sistema in telesnih gibov nasploh,



Edo Modic

zmanjšanje spontanih pavz in odprava monotonije. Delavci si ob moderni proizvodnji na tekočih trakovih, ki diktirajo delo, sami vzamejo krajše odmore (spontane pavze), vendar se pri tem ne spočijejo (posedanje, kajenje v garderobah). Strokovnjaki so ugotovili, da se je po teh mikropavzah dvignila delovna sposobnost za 70%. Za čas teh mikropavz pa naj bi vnesli rekreacijo zabavnega značaja.

Rekreacija po delu?

Človek pride z dela utrujen. Potrebna sta sprostitvev in gibanje, ki je drugačno od tistega na de-

lovnem mestu. Zato ni sprejemljiva trditev nekaterih, ki pravijo: Saj imam doma dosti rekreacije — namreč z dostikrat težjim delom.

Tedenski delovni prosti dan naj bi izkoristili namenoma za rekreacijo. Za to pa so potrebna igrišča in objekti za razne panoge športa.

Zelo reklamirana letovanja na morju večkrat ne dosežejo svojega namena. To pa zato, ker gre večina na letovanje nepripravljenih. Od dela utrujeni gredo v kraje, kjer ni rekreacijskih objektov, če pa so, jih navadno ne izkoristijo. Dopust izkoristijo za prazenje na soncu in namakanje v vodi ter popivanje. Z dopusta pa pridejo utrujeni. Zato bi graditelji počitniških domov morali v neposredni bližini predvideti tudi objekte za rekreacijo delavcev.

V Savi damo okrog 20 milij. S din za rekreacijo. Vendar je bilo v rekreacijo vključena le peščica ljudi. Ta sredstva so bila nesmotrno razdeljena. Denar se je delil na sekcije z nekaj 20 ljudi, ki so ta denar porabili, velika večina pa od tega ni imela nič.

Pred leti so bili za Savčane organizirani izleti. Tudi za letošnje leto jih planiramo. Tudi sicer se bo vsa rekreacijska dejavnost bolj načrtno organizirala. Vsak zaposleni bi moral planirati dopust tudi za zimski čas, saj je organizem v tem letnem času manj odporen in zato potreben zaščite pred boleznimi. Poleg rednega plavanja, za katerega se je prijavilo okoli 450 delavcev, so v programu tudi smučarski izleti in tečaji. Za smučanje bomo skušali najti najprimernejše aranžmaje. Zato bomo izkoristili še vse proste sobote v marcu in aprilu. Planiramo pa tudi dvodnevni izlet za vse člane kolektiva na Komno. Želimo namreč, da se delavci, ki živijo v eni tovarni, spoznavaajo med seboj, hkrati pa bi te izlete združili s prijateljskimi srečanji v raznih športnih dejavnostih tudi s sorodnimi kolektivi.

Problem alkoholizma ter rekreacija?

Postopek za sprejem delavca na zdravljenje je tako dolg, da v času, predno se uredi tehnična plat, dostikrat delavec že propade. Bolnika, ki gre na zdravljenje v zdravilišče, bi morali navajati na razne športne aktivnosti in potem, ko bi se vrnil domov, ne bi smeli dovoliti, da jih zanemari.

Rekreacija in mladina?

Mnogo mladih ljudi se v tem tehniziranem svetu počuti osamljeno. Skušamo najti rešitev za čimprejšnjo ureditev športnih objektov s šolo v Stražišču, kjer bodo ob mladinskem domu gradili nova igrišča. Ob izgradnji nove toplarne pa se bomo skušali povezati z njimi zaradi morebitne izgradnje bazena z ogrevano vodo. V letošnjem letu je v planu izgradnja TRIM steze, ki bi služila tovarni in prebivalcem Stražišča. Zemljišče v Torklji bi bilo za nas zelo ugodno. Tako bi lahko že kmalu dobili pravi rekreacijski center.



Rekreacija je dejavnost, ki fizično naša današnji hiter tempo življenja in psihično sprošča in obnavlja organizem po naporih, ki jih prinaša današnji hiter tempo življenja in dela. Tudi v Savi moramo to upoštevati!

Šola za samoupravljanje

Ze dalj časa povzroča gospodarstvu naše države hud problem nelikvidnost. Ta problem poskušajo reševati na različne načine. Uspešnost je odvisna od prizadevanj podjetij, da bi preudarno gospodarila in od delavcev teh podjetij, ki lahko z marsičem k temu pripomorejo. Neposredna oblika takih prizadevanj v Savi je gotovo 10% rezervacija osebnega dohodka, s katerim razpolaga podjetje. Za to smo se Savčani odločili na zadnjem referendumu. Dovolj o tem, nas zanima pomen besed: likvidnost, nelikvidnost, rezervacija in referendum.

1. likviden

likviden -dna -o

Njen pomen izhaja iz latinščine, ko liquidno pomeni tekoč.

Pomeni v slovenskem jeziku:

v trgovini gotovinski; lahko spremenljiv v gotovino ali plačilno sredstvo, figurativno (iz)plačljiv, zapadel, dospel; tekoč, zmožen plačila

2. likvidnost

likvidnost -i ž

Beseda ima te pomene: (iz)plačljivost, zapadlost, dospelost; plačilna zmožnost

Beseda likvidnost ima torej največkrat zadnjega od naštetih pomenov.

3. nelikvidnost

nelikvidnost -i ž

Beseda ima dodano ne —, kar je tipično slovensko; ta ne — doda besedi zanikanost. Torej predvsem: plačilna nezmožnost.

4. rezervacija

rezervacija -e ž

Tudi ta beseda ima izvor v latinskem jeziku, in sicer v novolatinski — rezervatio. Pomeni pa:

1. pridržanje česa, pridržek; pridržana pravica, pridržan prostor, soba;

2. (navadno v množini rezervacije -ij)

a) zavarovana ozemlja, narodni park,

b) posebna področja v ZDA in Kanadi, pridržana za indijanska plemena.

Savčani smo se na referendumu odločili za 10% rezervacijo osebnih dohodkov — s tem delom bo razpolagalo podjetje, za kar bo podjetje ob vrnitvi tega dela osebnega dohodka dalo tudi obresti. Podjetje si je ta del osebnega dohodka zagotovilo, rezerviralo. Bolj upravičeno bi lahko rekli, da je to posojilo, saj za to govore tudi obresti.

Sicer pa je važno predvsem to, kakšne sadove bo ta rezervacija — ali to posojilo — rodila. Lani smo v šestih mesecih zbrali 5.673.627,35 ND, kar ni malo. Letos bomo zbrali — posodili — več. Uspeh mora biti!

5. referendum

referendum -a m

Latinski glagolnik referre pomeni prinesti, sporočiti. V slovenski ima dva pomena, in sicer:

1. pravica državljanov, da z glasovanjem odločijo o čem, npr. sprejemajo predlagane zakone; ljudsko glasovanje;

2. vrsta diplomatske note

Za nas je važen prvi pomen. V Savi smo že drugič glasovali na referendumu o 10% rezervaciji osebnega dohodka.

Ker se je za to odločilo več kot 50% volilnih upravičencev (v Savi), je referendum uspel.

Umrla je Ela Černe



Rad bi ti napisal lep nekrolog.

Rad bi ti izrekel — v imenu mnogih — besede v slovo prijateljici, sodelavki, Eli.

Rad bi tudi, da bi še drugim ostala draga v spominu, predvsem pa takšna kot si bila: dobra kot mati; poštena, odločna in vselej pripravljena vsakomur pomagati, svetovati.

Tvojo krsto smo tistega pustega, zimskega dne zasuli s cvetjem in nemo smo se poslavljali od tebe.

Tvoja podoba delavke, resničnega humanista pa je ostala med nami, v nas.

Le tri leta in pol si delala med nami in le smrt te je iztrgala iz delovne sredine, kjer si se tudi ti dobro počutila, rada si delala, pa čeprav ni bilo lahko.

Ampak tvoja pronicljivost, intuicija, tvoj čut za pravičnost, nujnost, so bile odlike, s katerimi si mnogokrat zmogla nemogoče.

Ne zato, ker »o mrtvih ničesar, razen dobrega«.

Ampak res tako čutim in mnogi z menoj. Pravzaprav ti pišem, draga Ela, v imenu vseh, ki smo te poznali.

Občni zbor sindikata na Vrhniki

V soboto, 17. februarja, ob 9. uri dopoldan so se zbrali v lepo urejenem delovnem prostoru člani sindikata obrata III — Vrhnika. Imeli so svoj redni občni zbor. Udeležba je bila polnoštevilna, saj je bilo prisotnih kar 79 članov, štirje pa so na bolniškem dopustu. Prvi vtis je bil torej izredno dober.

Predsednik je poročal o bistvenih dogodkih v pretekli mandatni dobi. Ugotovljeno je bilo, da so v samoupravnih odnosih zelo napredovali, kar je vsekakor zasluga velike zavzetosti in aktivnosti delovne skupine. Prav to področje utrjevanja in razvijanja neposrednega odločanja in upravljanja v

okviru delovne skupine, bo ena poglobitvenih nalog sindikata v bodoči mandatni dobi, so poudarili.

V razpravi so prisotni obravnali tudi nekaj tehnoloških in ekonomskih problemov pri izdelavi blazin, razpravljali so o vzdrževanju obrata, pogojih dela, izrednem izobraževanju, nagrajevanju na čas zaposlitve, samoupravljanju v OE in pomanjkljivem sodelovanju sindikalne organizacije z organizacijo sindikata v matičnem podjetju. Prav to zadnje bo potrebno urediti sedaj, ko pripravljamo nova pravila organizacije sindikata v Savi.

Ko sem odhajal s tega tovariškega srečanja z ljudmi, ki so

vsak dan skupaj na svojih delovnih mestih, me je razveseljevala misel, da ima ta delovna skupina velik čut odgovornosti, precej samozavesti in občutek pripadnosti kolektivu, skratka, zdrav in pošten duh v našem socialističnem delavcu. Zato jim moramo zaupati, zato moramo še naprej razvijati samoupravne odnose in pomagati pri reševanju tudi manjših problemov, ki so morda za nas majhni, za posameznika pa velikega pomena.

Udeležba na občnem zboru je lahko zgled vsem organizacijam Save.

Mile Milivojevič

5. srečanje samoupravljalcev...

(Nadaljevanje s 1. strani)

nad porabo sredstev splošne družbene potrošnje.

Tisti, ki ustvarja dohodek in od katerega je odvisen obseg in celoten rezultat razširjene reprodukcije, naj ima tudi odločilno besedo o porabi dohodka. To ni privilegij enega dela delovnih ljudi nasproti drugim, ampak jamstvo, da financiranje družbenih storitev in splošne porabe ne bo v škodo tistim sredstvom dela, od katerih je odvisen celoten razvoj materialne baze naše družbe.

V bodočih skupščinah, kjer se odloča o družbeni porabi, bo prav zaradi tega takšen sestav in postopek, da brez soglasja delegatov delovnih ljudi ne bo mogoče odločiti o črpanju dohodka in razpolaganju z njim za kritje družbene porabe.

Dejansko upravljanje in združevanje družbenega dela je šele v svojih prvih fazah. Od nadaljnje poteka tega dela je odvisno, kako bo naša družba organizirana kot zavestna moč in kako bo družbena praksa sposobna razvijati tak sistem gospodarskih odnosov, ki bo z mnogostranskimi gospodarskimi političnimi pravicami in odgovornostmi povezoval temeljne enote združenega dela v orga-

pak bo združeno delo neposredno vključeno v odločanje na vseh ravneh. Zato bo potrebno tudi skupščinski sistem zgraditi predvsem na podlagi delegatskega sistema oziroma delegacij iz delovnih organizacij, krajevnih skupnosti itd. To pomeni, da bodo interese delovnih ljudi izražali in zastopali ljudje, ki praktično najneposredneje občutijo te interese v svojem okolju. V prihodnje naloge sodi vsekakor tudi vprašanje sedanje vloge države v gospodarskem, političnem, socialnem in družbenih odnosih na področju samoupravljanja. Država in njen aparat sta predvsem nehala monopolistično upravljati s sredstvi za proizvodnjo, država ni več dejavnik, ki bi monopolistično določala, koliko presežka dela naj gre v razne družbene sklade.

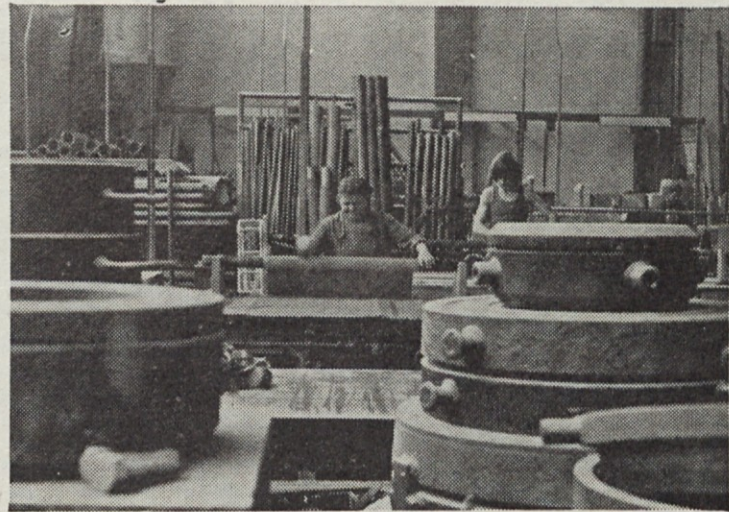
Država — instrument delovnih ljudi

Vendar pa ima in bo imela država še zmeraj vrsto drugih vodilnih funkcij in nalog, ki šele pridejo v celoti do izraza. Predvsem bo treba bolj okrepiti samoupravljanje organiziranega delavskega razreda pri uresničevanju in uresničitvi pravic, interesov ter skup-

nih pravic nosilci kontrarevolucije in nasilja.

V nadaljevanju je Edvard Kardelj opozoril tudi na vrsto novih problemov, predvsem pa nalogo organizacije ZK. Poudaril je, da je ZKJ začela urejati zadeve najprej v lastnih vrstah. Če tega ne bi storila, bi delavski razred, pa tudi sama ZK izgubila sposobnost za odpor zoper pritiske proti socialističnim samoupravnim silam. Naši osnovni problemi so v iskanju in izbiri poti, oblik gibanja ter rasti novega družbenega organizma. Pri tem nejasnosti in nejasnih ciljev ni.

Potem je tov. Kardelj govoril še o tem, da posamezniki kritizirajo našo družbeno stvarnost in se zadovoljujejo s tem, da zmeraj ponovno odkrivajo že zdavnaj odkrito, hkrati pa so gluhi v odgovoru na vprašanje, kaj storiti, s kakšnimi sredstvi je mogoče napredovanje v razvoju samoupravnih socialističnih odnosov in kako popolnoma odpraviti ostanke zastarelega. Samoupravljanje je

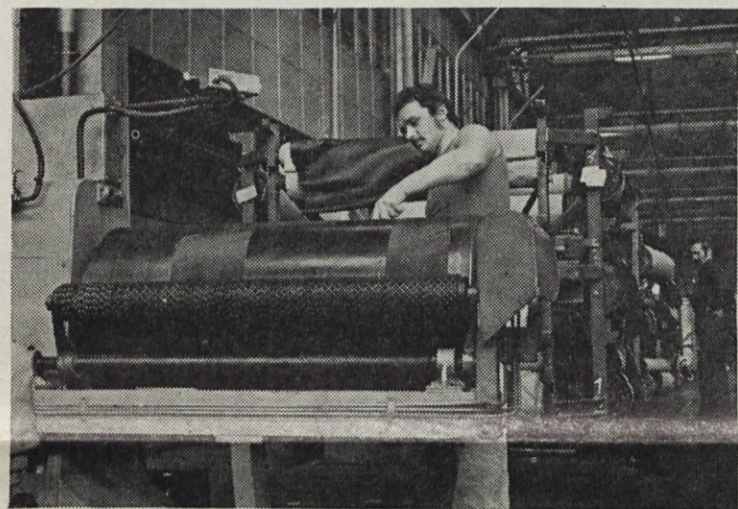


V obdobju uvajanja ustavnih dopolnil je vsekakor čas, da naredimo nov korak na poti k uresničitvi gospodarskih, socialnih in demokratičnih odnosov med ljudmi v združenem delu.

še vedno v fazi dramatične revolucionarne akcije, ki jo mora neizogibno spremljati ne le v ekonomskem in političnem življenju, temveč v idejnejšem in teoretičnem spopadu s teorijo in družbe-

no kritiko, ki skuša dati samoupravljanju pomen, ki nima nobe ne zveze s socializmom, pa takšno vsebino, ki zavrača samoupravne in demokratične koncepte v razvoju socializma.

Tu, med nami!



Delavska kontrola — kontrola nad porabo sredstev splošne družbene potrošnje mora biti dovolj učinkovita!

nizacijsko celoto. Prav gotovo bo to daljši proces in pojavljali se bodo številni problemi, številne prehodne oblike, v katerih se bodo za krajši ali daljši čas ohranili tudi elementi sistemov, ki jih je naše samoupravljanje že prerasl. Napredna marksistična družbena praksa pa naj take pojave ne samo odkriva, ampak naj pomaga iskati poti in načine, da jih postopoma premagamo.

Vodilna vloga delavskega razreda

Delavskemu razredu moramo zagotoviti vodilno vlogo na področju političnega sistema. Doseči moramo, da delavca ne bo nihče mogel predstavljati in upravljati namesto njega (npr. poslanci), am-

ne odgovornosti delovnih ljudi. Država je tudi nujen instrument delovnih ljudi za zagotavljanje načrtnega usklajevanja in utrjevanja poglavitnih materialnih procesov in razmerij, od katerih so odvisni rezultati samoupravnega dela. Državni upravni organi so dolžni zagotoviti samoupravljanje in demokratični red, ki ne bi bil tako imenovana trdna roka oblasti demokracije, temveč bi zajemal demokratične odgovornosti delovnih ljudi, brez katere ni produktivnega dela ne osebne svobode. Država pa mora biti sposobna zagotoviti odgovornost vsakega do enakih pravic drugega, če hočemo razvijati takšno ureditev, v kateri socialistična državna ureditev ščiti demokratične človekove svoboščine. V naši državi pa ne smemo oziroma ne morejo imeti ustav-

Vsak začetek je težak. Toda tudi pri vsakem začetku morajo biti človeku jasne vsaj nekatere osnovne naloge, pravice, dolžnosti in možnosti. Pred seboj imam dopis, ki so ga oddelku za razvoj sistema delitve dohodka in osebnih dohodkov poslale delovne skupine, 1, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 28 in 39.

Zaradi zanimivosti ga navajamo v celoti, kajti to je dokaz, da delovne skupine delujejo, da se delavci v tej obliki resnično pogovarjajo, kako narediti več, boljše in hitreje. Seveda se pogovarjajo tudi o urejanju odnosov med seboj, pri tem pa upravičeno terjajo urejanje tudi od drugih (vodje OE, strokovne službe ipd.). Na več predlogov, zahtev ali nejasnosti delovnih skupin bi morda že lahko odgovorili vodje skupin ali pa vodje obračunskih enot (na primer odgovor na vprašanje 14):

Delovna skupina št. 1
1. Kadrovska komisija TTI ima sistemizirano tako delovno mesto: operativni kontrolni tehnolog III, praksa od 0 do 3 leta. Delovna skupina meni, da je za to delovno mesto potrebna praksa, kajti če bi na takem delovnem mestu zaposlili začetnika, bi to pomenilo stagnacijo dela v oddelku. Zato naj se za to delovno mesto predpiše določena praksa.

Delovna skupina št. 16
2. Cenik dela za rotociure je izdelan. Delavci pa postavljajo vprašanje, kako bo skupina stimulirana, kadar bo isto delo opravljalo za določen čas manj delavcev, kot je predvideno v tehnološkem postopku.

Delovne skupine št.: 19, 20, 21, 22 in 23

3. Invalidi niso zainteresirani za nadurno delo, ker zaradi zaslужka za nadurami lahko izgubijo nadomestilo za invalidnost.

Delovna skupina št. 17

4. Obračun OD naj se uredi za vse izmene skupaj in ne za vsako izmeno posebej.

5. V najkrajšem času je treba zagotoviti v vseh treh izmenah po 7 delavcev. V primeru boleznin šest ali manj delavcev na izmeni, ali dopustov, ko mora delati samo šest ali manj delavcev v eni izmeni, pa naj se OD za sedmega delavca razdeli na vse delavce, ki delajo.

6. Ponovno naj se preveri analitska ocena delovnega mesta za pomočnika pri konfekciji transportnih trakov in AO na DM vulkanizer na Cobertzu.

Delovna skupina št. 21

7. Takoj se mora urediti cenik del in stimulacijska lestvica za vulkanizerje na prešah 1250 x 1250 in Topham. Na podlagi tega cenika naj se izvede polzkusni obračun.

8. Uvedejo naj se tehnične norme in stimulacijska lestvica na vseh DM, kjer se vulkanizirajo serijski izdelki (termoforji, termoforska grla, velo in moped ventili, gorski podplati in transfuzijski zamaški).

9. Stimulacijska lestvica naj bo progresivna in naj zajema območje od 90%-nega doseganja norme naprej.

10. Pri Topham preši dela ekipa 4 delavcev. Zato se mora določiti vodja oz. predelavec, ki naj ima 2-3točke višjo AODM.

Delovna skupina št. 28

11. Kdaj in kako bo dokončno urejeno vprašanje nadomestila za delavce, ki so premeščeni zaradi manjše sposobnosti na drugo delovno mesto.

Delovna skupina št. 39

12. Delovna skupina zahteva, da se izdelata cenik dela za vse stroje v obratu UU, na katerih je delo normirano. Zahteva še pojasnilo o obračunu OD.

13. S povečanjem plana naj se poveča tudi OD delavcem.

14. Zakaj se dodatek na nočno delo izplača samo za sedem ur? Delavcem se to ne zdi pravilno.

V tej zvezi bodo morali odgovorni dosledno upoštevati določila sprejetih samoupravnih sporazumov o postopku in odgovornosti za reševanje predlogov in vprašanj.

No, povedati moram, da sem bil prisoten, ko so strokovni delavci pripravljali odgovore prav na gornje predloge, to pa kaže na resno zavzetost delovnim skupinam omogočiti takšno delovanje, kot je bilo zamišljeno.

S. J.

Predaval je Sveto Kobal



V okviru programa organizacije ZK za ideološko izobraževanje, je bilo 21. februarja organizirano predavanje o vlaganju tujega kapitala v naše gospodarstvo. O tem je govoril članom političnega aktivna Save tov. Sveto Kobal, guverner narodne banke SRS. Poleg tega je tov. Kobal govoril še o deviznem trgu v Jugoslaviji, o realnem tečaju dinarja, o koncentraciji sredstev za finansiranje večjih investicij, o prioritetni izgradnji pri nas v prihodnjih dveh letih in še o nekaterih vprašanjih na področju bančništva. Poseben

poudarek je dal pogodbenim vlaganjem kapitala tujih partnerjev s tem, da imajo naši organi upravljanja še vedno popolno vlogo odločanja. Od uspešnosti takih poslov je v veliki meri odvisna nadaljnja gospodarska politika Jugoslavije. Pri tem gre tudi za vprašanje, ali smo sposobni biti enakopravni partner, da ne bomo zaradi našega obnašanja imeli podrejen položaj.

Predavanje je bilo zelo zanimivo. Udeležilo se ga je 80 članov kolektiva.

Mile Milivojevič

Takoj preprečiti stihijo na področju cen

ODLOČNA ZAHTEVA REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV V INDUSTRIJI IN RUDARSTVU SLOVENIJE

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije je 6. februarja letos na pobudo več organizacij in organov sindikata razpravljalo o razmerah, ki so nastale zaradi že poduzetih ali najavljenih ukrepov na področju cen, ker posredno ali neposredno zadevajo življenjski standard delavcev.

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije je ugotovilo:

Družba kot celota, delovni kolektivi in vsi delovni ljudje so z veliko vneto in zaupanjem sprejeli ukrepe, ki naj zagotovijo bolj stabilna družbenoekonomska gi-

banja. Zlasti ukrepe, ki so bili sprejeti za odpravo nelikvidnosti, saj so v delovnih kolektivih povečali zaupanje delavcev, da bomo odločneje odpravljali dosedanje napake.

Po sprejetju samoupravnih sporazumov je gibanje osebnih dohodkov v skladu s predpostavkami ekonomske politike. Zaskrbiljujoča pa je ugotovitev, da so v zadnjem času vse pogostejši ukrepi nekaterih delovnih kolektivov in družbenopolitičnih skupnosti, ki vidijo edini izhod iz svojih posamičnih težav v dviganju cen, v dodatnem odbovčevanju posameznih proizvodov itd. Smatramo, da morajo biti ukrepi za doseganje stabilizacije usklajeni in javno dogovorjeni. Pri vseh ukrepih je nujno treba računati z vsemi možnimi posledicami.

Predsedstvo republiškega odbora

ra se pridružuje opozorilom, ki so bila izrečena na seji biroja ZKJ in predsedstva SFRJ in ki ugotavljajo stvarno nevarnost takega enostranskega ukrepanja. Zato poziva organizacije in organe sindikata, da se na področjih svojega delovanja zavzemajo za preprečevanje stihije v ukrepih delovnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti, storilo pa bo to tudi samo na nivoju SR Slovenije in zveza.

Predsedstvo republiškega odbora sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije poziva skupščinske organe, gospodarsko zbornico SRS in izvršni svet skupščine SRS, naj v okvirih svojih pristojnosti poduzamejo odločne sistemske in druge ukrepe, da se prepreči stihijo, ki lahko resno ogrozi osnovni smoter stabilizacijskih ukrepov.

Triinštirideseti občni zbor gasilcev v »Savi«

Vzdih vodilnega

— če pridem zjutraj prepozno v službo, dajem slab vzgled; če pridem točno, me imajo za paznika;
 — če sem s svojimi podrejenimi prijazen, pravijo, da se jim želim prikupiti; če sem zadržan, me imajo za nadutega;
 — če hvalim, me imajo za laškavca; če grajam, me imajo za obrekovalca;
 — če se pošalim s sodelavkami, me štejejo za pohotneža, če sem neprizadet, me imajo na sumu, da se zanimam za moške;
 — če se zanimam za delo svojih ljudi, me imajo za vohljača, če tega ne storim, pravijo, da o delu nimam pojma;
 — če je človek starejši, ga imajo za senilnega, če je mlajši, pravijo, da mu manjkajo izkušnje;
 — če ostanem po delovnem času v službi, pravijo, da hočem ustvariti vtis prezaposlenosti, če odhajam domov točno, mi očitajo pomankanj interesa za delo;
 — če s kolegi sodelujem, menijo, da sem nesposoben odločati sam; če ne, pravijo, da sem domisljiv;
 — če sem skop, potem menijo, da mi višja plača ni potrebna, če sem razsipek, potem me gledajo sumljivo, koliko zaslužim;
 — če sem na sestankih aktiven, me imajo za čvekača; če sem tiho, mi pripisujejo pomanjkanje smisla za sodelovanje.

Popravek

V prvi letošnji številki našega glasila se nam je vrnila neljuba napaka pri paberku z naslovom »Plačilo po delu«. Zapisali smo, da je odbor za razvoj sistema delitve dohodka in OD odobril skladiščnim delavcem dodatno maso 5.000 N din OD za dodatno delo pri razkladanju in vskladičenju Semperitove pnevmatike. Pravilno pa bi se moralo glasiti takole: Odbor ni odobril dodatne mase za OD, ampak 10% dodatka na tiste redne ure, ko so opravljali dodatno delo in so bili s tem izpostavljeni težjim pogojem dela. Predvsem delavce v skladišču gotovih izdelkov prosimo, da nam neljubo napako oprostite.

Uredništvo

Material za seje DS dostopen vsakomur

V zapisniku DS TTI smo prebrali tudi tole: Gradivo, ki ga za seje člani DS dobijo že predhodno, mora vsak član po seji pustiti na mizi. Material bodo naknadno poslali administratorkam enot, kjer bo arhiviran in tako dostopen vsem delavcem v enoti, ki se bodo želeli seznaniti z gradivom za sejo. Na istem mestu bodo prav tako lahko dobili tudi zapisnike teh sej in se tako seznanili tudi s sklepi. Vsekakor zanimiv primer.

Odborniki občinske skupščine na sejah DS podjetja

Delavski svet podjetja je na eni svojih zadnjih sej sprejel sklep, da morajo člani našega kolektiva, ko sodelujejo kot odborniki v občinski skupščini in v svetih skupščine, sodelovati na sejah DS podjetja. Sklep naj se upošteva ob pripravi novega poslovnika o delu DS podjetja oziroma TOZD. Istočasno je bil sprejet tudi sklep, po katerem naj bi delegacije članov DS podjetja sodelovale na sestankih delavskih svetov TOZD, na katere bodo vabljeni.

Pričeli so se gasilski občni zbori po vsej Sloveniji. Letos smo imeli že 43. letni občni zbor, odkar je bilo društvo ustanovljeno. Na svojem letnem zboru so prisostvovali tudi predstavniki občinske gasilske zveze Kranj ter zastopniki podjetja.

Na ta dan je predsednik društva podal obračun dela v preteklem letu, sprejeli so tudi smernice za nadaljnje delo v letu 1973.

Želja vseh nas je, da bi gasilci v Savi izpolnili vse obveznosti, ki so jih sprejeli na občnem zboru, da bi bili še naprej v ponos delovnemu kolektivu Save.

Kljub težavam so dosegli savski gasilci v letu 1972 lepe uspehe.

Letna konferenca gasilcev Save je bila 17. februarja 1973 ob 14. uri v delavski restavraciji.

Kaj smo delali v preteklem letu?

Organiziranih je bilo le 9 demonstrativnih vaj z ročnimi gasilnimi aparati za člane kolektiva. Demonstrativne vaje so bile or-

ganizirane po delovnih enotah, katerih se je udeležilo 2217 delavcev, opravičenih odsotnih je bilo 305 delavcev, povprečno pa se je vaj udeležilo 71,4% vabljenih. Zamenjali smo 557 ročnih in prevoznih gasilskih aparatov ter popravili in zamenjali precej orodja.

V raznih akcijah so savski gasilci sodelovali v tovarni in izven nje. Sodelovali smo pri proslavi krajevnega praznika in 70-letnice PGD Stražišče, imeli smo mokre vaje ob 20-letnici PGD Voglje, različne vaje PGD Prebačevo-Hrastje in demonstrativne verižne vaje pri PGD Breg. Tekmovalna desetina je sodelovala na sektorskem tekmovanju v Stražišču in na občinskem tekmovanju v Senčurju. Pri vajah in na tekmovanjih smo opravili 426 prostovoljnih ur. Na občinskem tekmovanju je naša desetina dosegla prvo mesto.

V tovarni je bilo organiziranih več mokrih vaj in preizkušanj opreme, imeli smo tudi gasilska predavanja o razstavi v Frankfurtu. Predavanja se je udeležilo 56 članov društva, vsa zahvala pa inž. Brunu Skumavcu in inž. Rudiju Nadiževcu. Mladinska desetina si je ogledala gasilsko orodje in delo poklicne tehnične reševalne službe v Kranju. Za naše člane je bila organizirana poučna ekskurzija (požarno nevarno) podjetje »Color« Medvode. Štirikrat smo se udeležili sosednjih društvenih proslav, sedemkrat smo sodelovali na kongresu republiške gasilske zveze v Murski Soboti.

Dežurni gasilci, čuvarji tovarne, ki skrbijo za požarno varnost v prostih sobotah, nedeljah in državnih praznikih, so opravili 716 ur.

V letu 1972 smo imeli 40 začetnih požarov, od tega 37 požarov

v tovarni, 1 požar pred tovarno in 2 požara izven tovarne. Vsi začetni požari so bili zadušeni z ročnimi ali prevoznimi gasilskimi aparati, razen enega. Že v letu 1973 je bilo 7 začetnih požarov, pri tem sta se dva člana kolektiva težko opekla. Sodelujemo s tehnično reševalno službo Kranj in iz občinskim referentom za požarno varnost. V tovarni sodelujemo z inž. Brunom Skumavcem, inž. Slavkom Majcnom, inž. Rudijem Nadiževcem in s tov. Vinikom Kopicem iz oddelka za varovanje podjetja.

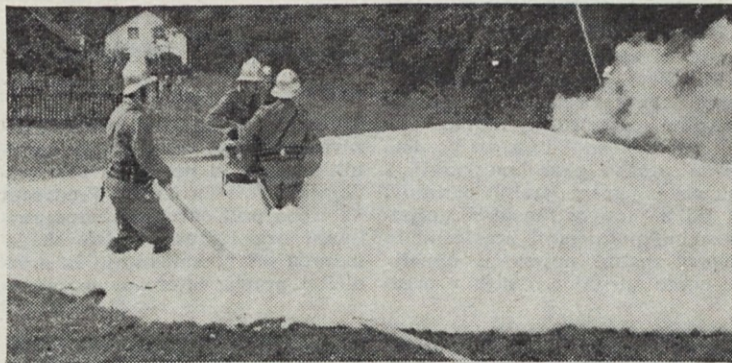
V obratu IV je bil zgrajen rezervoar za bencin, črpalke za pretakanje vnetljivih tekočin, električna napeljava po JUS (jugoslo-

vanske izvedbe). V vseh nevarnih prostorih so vgrajeni prezračevalniki. Se bi lahko našteval. Pripravljamo skladišče za lepila, označena bo nevarnostna cona itd.

Vsem gasilcem in članom kolektiva, ki so kjerkoli sodelovali: pri gašenju požarov, na vajah, tekmovanjih, proslavah, pogrebih, dežurstvih v prostih dneh, vse priznanje, ker ste veliko rešili, prihranili milijarde vrednosti, prihranili kruh sebi, družinam in svojim sodelavcem.

V omenu IGD Sava in v mojem vsem najlepša hvala za sodelovanje!

Globočnik Janez



Naši gasilci so naredili obračun svojega dela. Med drugim so sodelovali tudi na raznih vajah zunaj kolektiva. Slika — vaja na Bregu ob Savi.

Šahovsko tekmovanje mladih

V petek, 2. februarja, je bil v prostorih tovarne Tekstilindus v Kranju šahovski turnir mladine kranjskih podjetij.

Pod pokroviteljstvom mladine Gorenjskega tiska, se je zbralo v učilnici Tekstilindusa sedem ekip. Našo mladinsko organizacijo sta zastopali dve ekipi v naslednjih postavah:

I. ekipa:
MARKO JANEZ
CADEŽ MILAN

II. ekipa:
ČUFER MILAN
ZORMAN MARJAN

Z izidom turnirja smo lahko zadovoljni, saj je prva ekipa Save zasedla prvo mesto, druga naša ekipa pa deli drugo, tretje in četrto mesto.

Pa še rezultati:

1. mesto: SAVA I 9 točk
2.—3.—4. mesto: SAVA II 8,5 točke
2.—3.—4. mesto: GORENJSKI TISK I 8,5 točke

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem velopnevmatike za vso pozornost in darila. Ostalo mi bo v trajnem spominu na moje dolgoletno delo med vami.

Se enkrat, iskrena vam hvala z željo, da bi imeli mnogo uspeha pri delu in v osebnem življenju.
Nada Sitar

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem sodelavcem enote varnost podjetja in sindikalni organizaciji za lepo spominsko darilo, ki sem ga dobil ob odhodu v pokoj.

Vsemu kolektivu Sava želim veliko delovnih uspehov in osebne sreče.

Janez Bertonec

ZAHVALA

Vsem sodelavcem in prijateljem, ki so mi ob smrti očeta izrekli sožalje, še posebej pa tistim, ki so darovali prekrasno cvetje in osebno počastilo njegov spomin, izrekam najtoplejšo zahvalo.

Drago Smodiš

Nakup dveh malokalibrskih pištol

Strelska družina Save, ki že nekaj let uspešno tekmuje na republiških in zveznih tekmovanjih, je zaprosila kadrovske odbor OZD OSS, da ji omogoči nakup dveh malokalibrskih pištol. To specialno orožje pa je možno uvoziti samo iz ZDA, za kar pa so potrebne devize, ki jih strelska družina nima.

Odbor je strelski družini odobrila 301,34 USA dolarjev za nakup omenjenih pištol, strelska družina pa vrne dinarska sredstva.

Pisali so vam

Spoštovani sodelavci!

Precej časa je minilo, odkar sem se vam javil, zato vam bom tokrat malo več napisal.

Najprej se vam zahvaljujem za denar, ki sem ga prejel. Čeprav sem vam enkrat že opisal kraj, kjer služim vojaški rok, vam bom tokrat opisal mnogo bolj znano in zanimivo mesto, to je Foča.

Foča, ki leži v jugovzhodnem delu Bosne, je oddaljena od glavnega mesta BiH 108 km. Mesto je stisnjeno med zeleno hribovje, med katerim se vijuga mrzla in široka reka Drina. Skozj mesto, ki ima tri mostove, teče reka Čehotina, ki se izliva na koncu mesta v reko Drino. Mesto je precej manjše kot Kranj, pa tudi tovarn ni veliko. Ima okrog 10.000 prebivalcev. Novih stavb ni veliko, kar jih pa je, so večinoma trgovine in stanovanjski bloki. V mestu sta dve tovarni, in sicer podjetje lesne industrije in tovarna pletenin Čajnič. Mesto ima lep šolski in medicinski center, ki je seveda nov. Prebivalci so v glavnem muslimanske vere, zato vidimo tu dosti džamij. Še po dveh stvareh je znana Foča. Če se boste kdaj pregrešili proti zakonu, se lahko shladite v Fočanskih zaporih, ki stoje ob reki Drini. Med NOV, februarja 1942, so v Foči izšli znani »Fočanski propisi«, v stavbi, kjer je danes Obštinski sud.

Če se boste kdaj namenili v Fočo, lahko pridete z avtom ali z vlakom. Od tu ni daleč na Tjentište in Sutjesko, kjer so bili veliki boji med vojno.

Mislim, da ste zadovoljni z mojim pismom, če bo kaj novega, se še oglasim.

Naj na koncu zaželim vsem Savčanom veliko uspehov in kmalu nasvidenje.

Jože Vratarič, V. P. 2498
71485 USTIKOLINA, FOČA



Namesto na izlet — za vrtec

Delavski svet podjetja, ki mu je mandatna doba potekla konec lanskega leta, se je glede na splošno varčevanje odločil, da ne bo izkoristil sredstev, ki so običajno namenjena za izlet DS. Denar (v višini 5.000 N din) je namenil vzgojno varstvenemu zavodu Kranj z željo, naj denar razdelijo najpotrebnejšim vrtcem, osnovni Soli Lucijan Seljak v Stražišču in Zvezi društev telesnih invalidov Kranj.

čajno namenjena za izlet DS. Denar (v višini 5.000 N din) je namenil vzgojno varstvenemu zavodu Kranj z željo, naj denar razdelijo najpotrebnejšim vrtcem, osnovni Soli Lucijan Seljak v Stražišču in Zvezi društev telesnih invalidov Kranj.

**PREBERI
TUDI TI!**

Savčani izven Save

Novoizvoljeni delavski svet podjetja je na svoji prvi seji sklenil, da imenuje v izvršilne organe izven podjetja predstavnike našega podjetja, in sicer:

— tov. Sime Herceg je bil imenovan v Poslovno združenje gumarske industrije »GUMA«,

— dr. Lev Premru in inženir Viljem Žener sta bila imenovana v svet za gumarsko industrijo zvezne gospodarske zbornice SFRJ,

— inž. Bojan Gogala je bil imenovan v svet za kemijsko in gumarsko industrijo pri republiški gospodarski zbornici,

— inž. Janez Beravs je bil izvoljen v izvršilni odbor Ljubljanske banke,

— tov. Rudi Babnik je bil izvoljen v poslovni odbor Ljubljanske banke — enote Kranj in v izvršilni odbor podružnice Kranj,

— psiholog A. Stojanovič je bil imenovan v komisijo za samoupravni sporazum o osnovah in merilih za delitev dohodka in osebni dohodkov v gumarski industriji Slovenije.

SAVA, glasilo delovne skupnosti industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov izdaja uredniški odbor. Glasilo izhaja štirinajstredno, glavni in odgovorni urednik Jože Stular. Naslov uredništva: Kranj, Škofjeloška 6, telefon 22-521, interno 282. Tisk in kličiji CP Gorenjski tisk Kranj.